

Gespreksnotie Cortex voor het rondetafelgesprek inzake bedreigingen publieke ambtsdragers.

Woensdag 18 mei 2016

Tweede Kamer Den Haag

Cortex

Cortex is een gespecialiseerd beveiligingsbedrijf met de focus op **persoonlijke veiligheid**. We geven advies en training en voeren operationele beveiligingswerkzaamheden uit met gespecialiseerde ongeüniformeerde beveiligers, vaak onopvallend. We hebben hiervoor een vergunning van het Ministerie van Veiligheid en Justitie.

Onze opdrachtgevers variëren van middelgrote ondernemingen en overheidsinstanties tot aan multinationals, Raden van Bestuur en vermogende families. Bij het organiseren van de persoonlijke veiligheid vindt Cortex het essentieel dat alle maatregelen zo min mogelijk impact hebben op de privacy en dat de opdrachtgever wordt ontzorgd. Maatwerk is hierbij essentieel en onze maatregelen hebben een hoog praktisch gehalte.

Cortex stemt haar werkzaamheden daar waar nodig altijd af met het lokale gezag en werkt indien nodig namens de opdrachtgever hiermee samen.

Achtergrond

Politieke ambtsdragers worden de afgelopen periode steeds frequenter bedreigd in hun persoonlijke veiligheid. De ernst van de bedreiging varieert, maar agressie is onacceptabel.

Binnen het **stelsel bewaken en beveiligen** heeft het lokale gezag de mogelijkheid om maatregelen te nemen voor de persoonlijke veiligheid van lokale bestuurders. Dit strekt zich uit van lichtere bewakingsmaatregelen als observatie van een object (al dan niet met camera's) tot aan persoonsbeveiliging. Voor een groot aantal situaties biedt het stelsel hiermee een, meestal tijdelijke, passende oplossing voor het vraagstuk van de persoonlijke veiligheid van lokale bestuurders. Maar het stelsel kent in het grijze gebied van beoordeling van een dreiging ook haar **grenzen**. Een beperkte (politie-) capaciteit kan hierbij ook een rol spelen.

Wat bijvoorbeeld te doen als op basis van de toetsing door het stelsel een bedreiging als onvoldoende wordt beschouwd voor het nemen van maatregelen terwijl de bestuurder en/of zijn gezin zich wel degelijk onveilig voelen? Of als de maatregelen worden beëindigd? Is de situatie dan in één keer echt veilig en voelt deze ook zo voor de betrokken bestuurder en zijn gezin? Of als de maatregelen wel gelden voor de burgemeester maar niet voor de evenzeer zo betrokken gemeentesecretaris die zich nu een nog makkelijker doelwit voelt?

Daarnaast is het zo dat het stelsel pas geactiveerd wordt en maatregelen van kracht worden op het moment dat er daadwerkelijke indicatie is van een dreiging. Het stelsel voorziet niet in een pro-actieve voorbereiding van politieke ambtsdragers.

Naast de grenzen van het stelsel bewaken en beveiligen is er nog een tweede pijnpunt in een effectieve aanpak van de bedreigingen van politieke ambtsdragers: het feit dat iemand geconfronteerd wordt met bedreigingen wordt vaak **niet besproken**. Niet in de raad en in het college maar bijvoorbeeld ook niet tussen burgermeesters onderling. Soms zelfs niet met het eigen gezin. Er rust nog een zeker taboe op het melden van bedreigingen.

Tenslotte is er nog het **politieke aspect**. Het ligt politiek altijd gevoelig als bijvoorbeeld een raad of college besluiten moet nemen die directe gevolgen voor hen persoonlijk hebben. Deze kunnen worden uitgelegd als een vorm van persoonlijk belang. Zeker als het gaat om het nemen van kostbare maatregelen. Niet zelden leidt een dergelijke kwestie tot politiek gedoe of is dit weer een extra belemmering voor de politieke ambtsdrager om het onderwerp bespreekbaar te maken.

Bereid je voor!

Regeren is vooruitzien. Dat betekent in het geval van de persoonlijke veiligheid dat er van te voren aandacht aan het onderwerp moet worden besteed en niet pas op het moment van daadwerkelijke dreiging. Daarom heeft Cortex het **programma persoonlijke veiligheid bestuurders en ambtenaren** ontwikkeld dat politieke ambtsdragers ondersteunt bij het organiseren van hun persoonlijke veiligheid.

Veiligheidsbewustzijn is het eerste wat in de visie van Cortex bij politieke ambtsdragers moet worden getraind. Politieke ambtsdragers binnen het lokaal bestuur moeten bewust worden gemaakt van mogelijke risico's die zij lopen. Hoe je deze risico's herkent, maar ook wat je doet op het moment dat je er mee geconfronteerd wordt. Hoe reageer je op die agressieve persoon die je opwacht in de portiek van je appartementencomplex? Hoe controleer je of je achtervolgd wordt als je met de auto naar huis rijdt? Door het praktisch trainen van mensen maak je ze bewust en weerbaar en wordt het onderwerp tegelijkertijd ook uit de taboesfeer gehaald.

Zorg dat de **basis beveiligingsmaatregelen** op orde zijn. Dit geldt in de eerste plaats voor de **werkplek** in bijvoorbeeld het gemeente- of provinciehuis. Kan iedereen nog zo maar de kamer van de burgemeester oplopen? Weet de secretaresse wat ze moet doen als ze gedwongen wordt toegang tot de beveiligde zone te geven?

Voor personen waarbij door actuele kwesties al een vorm van (latent) risico aanwezig is, dienen ook de basisbeveiligingsmaatregelen bij de **woning** op orde te zijn. Naast praktische zaken, variërend van een kierstandhouder op de voordeur tot een overvalknop, gaat het ook thuis vooral om bewustzijn. Een veiligheidsbriefing voor het gehele gezin zorgt ervoor dat iedereen thuis weet hoe mogelijke risico's te beperken, te herkennen en hierop te anticiperen of te reageren. Doen we deur 's avonds open als we geen bezoek verwachten? Valt het op dat een vreemde auto vaker in de straat komt en aandacht heeft voor de woning? Hanteren alle gezinsleden een laag profiel op social media?

Met de basisbeveiligingsmaatregelen op orde moet het **informatieproces** worden georganiseerd. Dit betekent dat er iemand binnen het lokale bestuur verantwoordelijk moet zijn voor het vaststellen van het **dreigingsniveau**. Dit kan, al dan niet in overleg met de politie en al dan niet binnen of buiten het stelsel van bewaken en beveiligen, leiden tot **extra beveiligingsmaatregelen** voor een persoon. Maar ook tot extra beveiligingsmaatregelen bij een raadsvergadering of andere publieke politieke bijeenkomsten met een risico-gehalte die (binnen of buiten het gemeentehuis) worden georganiseerd. De extra beveiligingsmaatregelen blijven maatwerk maar zijn tevoren reeds geïdentificeerd voor de verschillende dreigingsniveaus. Bij voorkeur is de beschikbaarheid van de extra ondersteuning **van te voren al georganiseerd** zodat politieke besluitvorming niet meer nodig is.

Ondersteuning van lokaal bestuur

Het lokaal bestuur kent de grootste lacunes als het gaat om effectieve aanpak van bedreigingen van politieke ambtsdragers. Juist hier verdient het de voorkeur om **centraal**, bijvoorbeeld vanuit een programma als Veiligheid Publieke Taak, praktische ondersteuning aan te bieden aan gemeenten en provincies. Dit zorgt er bovendien voor dat het onderwerp bespreekbaar wordt en lokale overheden in staat zijn zich voor te bereiden. Geen nieuw beleid, maar **concrete, snel toepasbare maatregelen** die ervoor zorgen dat politieke ambtsdragers veilig hun werk kunnen uitvoeren waardoor een integer openbaar bestuur gewaarborgd blijft.